

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Háborús helyzet.

Kezdjük a nehezebb részén. Szerbiában a mult hetekben szépen, örvendetesen haladt a mi hódító előnyomulásunk, a tetejébe Belgrádba is bevonultunk. Most mindez a hódítás oda van. Becsületesen, himezés-hámozás nélkül bevallották a hadvezetőség hivatalos táviratai, hogy előnyomuló hadaink olyan tulerővel állottak szemben, hogy a jobb szárny veszélyeztetett helyzete miatt mindazt föl kellett áldoznunk, a mit Szerbiában elfoglaltunk, még magát Belgrádot is óvatosságból ki kellett ürítenünk.

Hadvezetőségünk ezért a nyiltságáért elismerést érdemel és ebből láthatjuk, hogy nem akar bennünket máskor sem tévedésbe ejteni, hanem az igazságot adja tudomásunkra, amennyiben az a hadviselés céljaival nem áll ellentétben és azokat nem veszélyeztetheti. Megteheti, hogy elhallgat valamit, sikeres dolgokat is, hogy idő előtt dobráttva, meg ne tudja azokat az ellenség, valótlanságot nem hirdet soha hivatalos jelentéseiben. Déli hadseregünk megvan és kétségtelenül sokat tanult eddig a szerbekkel vívott küzdelmekben s azt is tekintetbe kell vennünk, hogy országunk erejének tulnyomó nagy részét föl kellett vonultatnunk kemény küzdelemre az orosz ellen s így csak hadainknak egy része küzdhet a szerbek ellen. Támadó és hódító hadjáratban pedig mindig nehezebb helyzete van annak, a ki idegen területre nyomul be, kivált ha nem léphet föl ott tulnyomó erővel. De azért bizunk benne, hogy déli hadaink új csoportosítással és megerősítéssel rövid idő alatt vissza fogják szerezni a hódított területet és Szerbiát lefogják győzni. Eddigi hősi harczaik arra mutatnak, hogy tudnak győzni. Meg is lesz az, csak határidőre nem lehet a győzelmet biztosítani. Várjuk meg a fejleményeket!

Sokkal örvendetesebbek ujabban az északi harcztér eseményei. A németek stratégiája a mi tervszerű mozdulatainkkal egyesülve, heteken át dúló kitartó harcok után már-már megrendítették az óriási orosz hadsereget úgy, hogy annak sorsát a legjobb esetben a visszavonulásban látják a hadi tudományhoz értők, még az angol, francia lapok szerint is, sőt az orosz hivatalos jelentések is ide

vergálnak. Visszavonulna a nagy orosz sereg, ha idejében tudna, ha még nagyobb csapás nem várna reá, mint a visszavonulás. De Lodz elfoglalása, Lovic ostroma, Piotrkow, Novoradomszk kemény csatái után ugy közrefogták az orosz haderő nagy részeit, hogy egyelőre nem lehet tudni: milyen veszteséggel tud kiszabadulni szorult helyzetéből?

Ehez járulnak a mi galicziai sikeres támadásaink, amelyek Lengyelországban is megrendítették az orosz harcztvonalat.

A Kárpátokból is nagyobbbrészt kivertek már az ellenséget. Szepes, Sáros, Zemplén, Ung megtisztult tőlük, még Beregben és Máramarosban vannak a határ közelében, ott is fölverték velük a harczt s az ellenség kiűzése közel van. A Kárpátok szorosain Galicziába nyomuló csapataink is oldalba támadják az oroszokat s ők is hozzájárulhatnak a milliók bábeli zavarához, a mit a német és osztrák-magyar hadvezetőség tervei készítenek az orosz hadsereg részére. Ilyenkor azután az járhat rosszabbul, a kinek több milliós hadserege van.

Az északi harcztér kemény küzdelmei és jó kilátásai mellett a németek nem hanyagolták el a francziákat sem; ott is keményen visszaverik a támadásokat, nem engednek egy talpalatnyit sem, sőt kisebbterületeket szereznek az elfoglaltakhoz.

De azt már maga az ellentél is látja és hirdeti, hogy körülbelül Lengyelországban fog eldőlni a nagy háboru sorsa s ugyancsak gunyosan kérdezik az angol és francia lapok az orosz fővezérlettől, hogy vajjon Varsó felé visz-e az ut Berlinbe? stb.

Hát csak hadd torzsalkodjanak és hadd jussanak jobb belátásra, az mindnyájunknak jobb lesz!

Az angolokkal külön is foglalkoznak a németek, kivált a tengeren.

A Falkland szigeteknél elsülyedt német hajók sem nagy dicsőséget hoztak Nagybritanniának, mert mint kiderült, az angol hajók is jó nagy veszteséggel vonultak onnan a kikötőkbe. Legujabban pedig német hajók ostromolják az angol partokat s a német tengeralattjárók harccolnak az angol kikötőkben. Hiába, a a német kemény legény, kamatostul szereti a kölcsönt visszafizetni.

A törökök is szépen haladnak a Kaukázus déli részein és Perzsia határain; de megfelelnek az angoloknak is a szuezi csatornánál és Mezopotánia folyamvidékén. A szent háboru halad, ujabban az albánoknál is kihirdették s ezek a szerbeket fogják szorongatni.

Látjuk ezekből, hogy az Ur Isten gondoskodik eléggé arról is, hogy az ellenség fái az egekbe ne nőjenek, nem kell tehát csüggedni és a bizalmat abba hagyni!

Széljegyzetek.

(Emberék.) Régi igazság, hogy aki bemegy az erdőbe, az a iáktól nem látja az erdőt. — Mégis, milyen csodálkozva és hitetlenül hallgattuk eleinte, hogy a háboruról azok tudnak legkevesebbet, akik csinálják, akik onnan, a küzdelemből jönnek: a katonák. Vártuk, hogy majd a hazatérők száján mintegy új mítosi, legendás összecsapásoknak, ezrek összerobbanásának, újra támadt lovagkornak a mondaköre kél és szinte csalódtunk, hogy milyen keveset láttak, milyen keveset éreztek ezek az emberek, akik azért mégis csak hősök, mert azt a kevés látást, azt a rövid mesét is vérük hullásával váltották meg! Keveset beszélnek mind, az igazán őszinték a legkevesebbet. Megengedem, hogy ennek egyik oka az, hogy a küzdelem, a halálveszedelem óriási izgalmas érzésvetésre, megfigyelésre sem idő, sem lelkierő nincs, hiszen minden energiát leköt például az ágyutüzben való helyben maradás, vagy egy előnyomulás, de a fő ok mégis az, hogy nem látnak, mert nem láthatnak semmit. Azoknak a tiszteknek, akik egyet mást az ujságok számára elmondanak, tehát mindenesetre a legfrappánsabb élményeiket, — még azoknak az elbeszélései is csupán elenyésző, apró epizódjait tudják adni egy egy nagy küzdelemnek és soha sincs bennük más, mint annyi, hogy „feküdtünk, lőttek ránk, türtük, parancs jött, előre mentünk, az ellenség futott.” Egyre keressük a legendákat, amikből kötetekre valót őrünk negyvennyolczból is, csak az nem jut az eszünkbe, hogy azok a gyönyörű legendák mind csak azután születtek, mikor az utolsó lövés is régen elhangzott és az idők távolában kezdett kibontakozni a képe mindennek, a mit műveltünk. Aki megéri, őt, vagy tiz, vagy tizenöt év mulva látni fogja, hogy ebből a titáni küzdelemből is csodásan gazdag fája hajt a nemzet hő történetének.

*

(Kezek.) Majd ha egy festő megfesti ennek a világháborunak a „leegyszerűsített” szimbolumát, egy szürke és sárgayagos katonát fest, akinek a bal keze fel van kötve. Az első hónap meghozta már a megfigyelést, hogy a könnyű sebesültek tulnyomó százaléka a bal kézfejen, vagy alsókaron sérült, természetes folyományaképp a küzdő katona mai helyzetének, aki elásott testéből a puskát emelő és

irányító balkezét mutatja meg legjobban az ellenségnek. Ennek a háborúnak típusos sebessége a felkötött karu katoná és előre néző statisztikusok már messzemenő számításokat tesznek, hogy az a sok sok bémáva, vagy korlátolt használhatóságúvá váló balkéz hány perccel fogja leszállítani az egyes egyénnek és az egész országnak a munkateljesítményét. — Mindezt bizzuk rájuk, akiknek ez a dolguk, csak arra gondoljunk most, hogy hány ezer embernek fog napközben százszor eszébe jutni a „világháború” egész életén át és milyen sürű kérdés lesz az elkövetkező években, ha rosszkézü embert látunk, hogy „ugye a háborúból?” Ennek a háborúnak a vitéségi érdemét az emberek a balkezükön fogják hordani, mert az a rossz balkéz azt meséli, hogy a gazdája szemközt állt és harczolt az ellenséggel!

*

(Fejek.) Ez a legszebb, nekem különös gyönyörűséget adó jelensége a háborúnak: az a sok gyönyörű, festeni és mintázni való férfi fej, amiket ez a háború hozott a világ szemé elé. Egy részük már ismert volt a háború előtt is: a mi királyunk szép ősz feje és a Rex Imperátor nagyszerű energiát sugárzó arca; de azután özönével jöttek elő a hadgyakorlatok és a négy fal közé szorított nagy tervek hősei, tábornokok, marsallok, generálisok. Fischer csendőrezredes, Bukovina hőse, olyan szelíden néz le az arczképéről, mint anya nézhet a beteg gyermekére; Kuzmanek tábornoknak, a jónevű sportembernek jovialisan mosolygó arca nem sejteti Przemysl félelmetes találékonyságu védőjét, akinek a vára körül talán még az eldobott szivarcsutka is robbanni tud az oroszok lába alatt; ám Dankl szurós szeméből ott int a véres és utolsó emberig vívott nagy csaták elszánása és a hőtzenorfi Conrad feje remekbe készült típusa a milliós hadseregek csupa agy fővezérének.

A németek közül — ott nagyon sokan vannak — csak kettőt akarok említeni. Az első — ki volna más? — Hindenburg. Hogy folyton győz? Lehet e másként? Hátrálhat-e az a katoná, a kinek ez a szem, ez a félelmes energiája ajak parancsolta a „vorwärts”-et. Hasonlóan nagy elődjéhez, a hetvenes Moltkéhoz, neki is egy életen keresztül kellett várni, hogy valóra váltsa előbb egy teoriáját, azután minden felgyülemlett tudását és harczos energiáját. Ahogy valóra váltotta, az minden várakozást felülmutat! A második fej az utolsó napok hőse: Mackensen tábornok. Egy nagy német folyóiratban láttam meg legelőször a képét, sisakban. Azóta már sok helyen, hajdon fővel, szemközt, profilban, de mindannyiszor csak egyre tudtam gondolni: micsoda faj, amelyik évszázadokon és

kulturákon át így meg tudja őrizni egy arczban az ő teutonok minden marzozását, harczosságát és törhetetlen akaraterjét! Ilyenek lehetnek valaha a teutoburgi erdő félelmetes híri ősgermánjai...

Békében talán azt mondtuk volna, hogy milyen kár ezért a sok meddőségre kárhozott pompás fejért; — ma hálásan gondoljuk: milyen jó, hogy ez a sok pompás fej mind a miénk!

Alispáni jelentés.

Vármegyénk alispánja: kövecsesi Lukács Géza a folyó hó 21-ikén tartandó törvényhatósági téli rendes közgyűlés elé következő nagy gonddal összeállított jelentést terjeszti a vármegye közállapotáról.

Tekintetes vármegyei Közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás folyó évi nov. hó 1-től lefolyt állapotáról szóló jelentésemet a következőkben van szerencsém tiszteletteljesen előterjeszteni:

Fájdalmas megilletődéssel jelentem be, hogy törvényhatóságunk tornaljai járásának egykori főszolgabirája Batta Samu, Bejében f. évi nov. hó 23-án életének 82 ik évében, majd december hó első napjaiban Madarassy Gyula gortvapusztai földbirtokos, életének 71-ik évében hosszabb szenvedés után jobb létre szenderült. Előbbi, mint vármegyénk munkás s buzgó tisztviselője tünt ki, utóbbit közismert jó szíve s közügyeink iránt tanúsított meleg érdeklődése tette kiválóvá. Ott látjuk őt ugyanis a választók összeíró bizottságában, vezeti az országgyűlési képviselők választását, mint elnök sok éven keresztül a rimaszécsi választó kerületben; részt vett mint bizalmi férfiú évtizedeken át járása katoná állításánál, találkozunk az ő tisztelt nevével ugyszólván minden bizottságunkban, a hol tiszteletbeli munkát kell végezni. Ezeknél fogva tisztelettel hozom javaslatba, hogy mindkét elhunytján érdemei örökítenek meg közgyűlésünk jegyzőkönyvében s erről a gyászoló családtagok részvétirát intézése által értesítsenek.

E szomorú események mellett örvedetesről is van módomban jelentést tenni. Ugyanis a rozsnói róm. kath. egyházmegye nagytekintélyű fejt: Sipei Balás Lajos püspököt Ő cs. és apostoli kir. Felsege legkegyelmesebb urunk valóságos belső titkos tanácsosává kinevezni méltóztatott.

Általános meglepedést sőt szívbéli örömet keltett uralkodónknak ezen bölcs elhatározása vallástelekezeti különbség nélkül, mert Balás Lajos püspök mély vallásossága, tántoríthatatlan

Megérkeztünk, hová? egy faluba, a nagy visszavonulás után, egy igen jó tüzelő állást foglaltunk el, a hol kitűnő fedezékeket csináltunk, mert hát kilátásba volt helyezve, hogy napokig, esetleg hetekig is itt fogunk maradni.

Itt éledegeltünk 3 napig, a míg a muszka megérkezend, igazán igen jól éltünk, s ott mindent kaptunk, még befőzött is volt és amellet az estéket kedélyesen töltöttük el együtt egy tiszta paraszt házban.

Innét reggel azonban továbbítottak mostani állásunkba azon kijelentéssel, hogy itt csak rövid ideig maradunk, elmúlt már egy hete és még mindig itt vagyunk. Az első éjjel itt egy elhagyott gyalogsági fedezékben töltöttem, jól bepakoltan egy sátorlappal letakarva és reggel arra ébredtem fel, hogy egy hatalmas hóréteg van rajtam. Ne hidd, hogy fáztam, de-hogy, pompás melegem volt. Itt azután rögtönöztünk egy rossz odut, de most már ez olyan otthonias, hogy nem akarjuk elhagyni. A többieknek már most jó lakásuk van, egy egész falut építettek az erdőben, olyant, hogy már utca is van benne, a melynek a hajtó tüzérek „Vitéz-utca” nevet adtak. Tehát egész kolónia, de a legpompásabb a gyalogsági ezredes fődözeke, hiába, azt vagy harmincz baka egy egész nap fabrikálta.

Tegnap reggel bementem Olkuszba, ahol a hadtestparancsnokság székel, remekül megtisztítottam, fürdés, borbély stb. és este nagyobb mennyiségű Jerjabincával megtérve, itthon nagy jout tartottunk; olyan kedélyesek voltunk, sokat nevtünk, szóval este 9 óráig kiadtuk a mérgünket, amikor katoná szokás szerint mély álom következett.

lan hazaszeretete szintén példányszerű; mindnyájan tudjuk, mily odaadással csüng a magyar nemzeti kultúra intenzív teljesítésén, érezzük szívünk enyhet adó melegét, tudjuk, hogy lelki vigasz nélkül vendéget szerető házából senkit el nem bocsájt, hogy közügyeink iránt bensőleg érdeklődik, szeretetreméltó modoránál fogva pedig a közte és vármegyénk közötti hivatalos viszonyt is a legbensőbbé tette. A királyi kegytehat valóban érdemes egyénre hintette sugarát és azt hiszem, hogy a közhangulatnak adok kifejezést azon indítványom előterjesztése által, hogy a kitüntetett jeles férfit törvényhatóságunk feliratilag üdvözzölje.

A vármegyei közigazgatás a fent jelzett időszak alatt is rendes medrében haladt s bár a külső és belső tisztviselők közül többen a harczterén vannak, a közügyek elintézése hátrányt nem szenvedett.

Decz. hó első napján érkezett a kassai legfelsőbb katonai kommandótól egy sürgönyi átirat Főispán ur őméltóságához, amelyben a felsőmagyarországi orosz betörésekből származható veszedelmekre való tekintettel javaslatba hozatik, hogy vármegyénk területéről az állami s közjavak, valamint muzeumi értékeknek az ország belsejébe való szállítása iránt intézkedés tétessék. Főispán ur őméltósága ezen sürgöny tartalmát velem bizalmasan megtárgyálván, azon megállapodásra jöttünk, hogy a külföldben legnagyobb tisztelettel fogadott távirati értesítés daczára sem találjuk szükségesnek különleges intézkedések elrendelését, nem látván a helyzetet oly sötétnek, a mely megindokoltá tenné az értékek elszállítását.

A következők állásfoglalásunk helyességét fényesen igazolták s ez által igen számos család nyugalmát szereztük meg, akik különben Sáros- és Abaujvármegye lakosai példájára a menekülő hosszú seregét szaporították volna elfogadható ok nélkül.

Decz. 2-ikától 16-ikáig tartatott vármegyénk területén a népfelkelő bemutatató szemle. A két bizottság feladatát lelkiismeretes buzgalommal végezte; annak eredménye azonban vármegyénk közigazgatását is érzékenyen érinti, amennyiben Altitisz Aladár, Ladányi László, Szontagh Zoltán szolgabírák, Horváth Béla helyettes szolgabíró, Fáy István várm. aljegyző, Czagany János iroda segédtsz és Szentmiklóssy László irattárnok találtattak alkalmasoknak. A nélkülözhetlenek minősülő tisztviselők felmentése iránt előterjesztésemet megtenni fogom.

A közegészségi viszonyok a folyó év utolsó negyedében annyiban fordultak rosszabbra az előző negyedévhez képest, hogy a harczteréről behurczolt ázsiai kolera nálunk is több község-

Most részletekben járnak be a tisztek fürdőni és nagyon hálásak, mert ezt a dolgot én szerkesztettem meg. Különbem nincsen kutya bajom sem, ma például még egy lövést sem hallottam. Derék bakáink 400 lépésre teküsznek az ellenség előtt és ha öt baka kiugrik a fedezékből és elkezd tornászni, az ellenségtől is kiugrik öt és ugyanazt csinálja, így igyekeznek segíteni magukon, hogy el ne fagyjon a lábuk.

Ezekre a napokban igen élénken tüzeltünk, különösen akkor, amikor a mi bakáinknak viték a menázt, különben nem hagyták volna őket nyugodtan megebédelni. Ilyenkor bakáink nagy örömben vannak, pedig gondolhatod, mennyire mennek el fejük felett lövedékeink, a mikor tőlük 400 lépésre ágyuzunk.

Kedves Sógorkám! ezek a bakák nagyon szeretnek minket, de hát lehet is, mert igen jól lövünk. Ejjelenként is folyton tűz alatt kell tartani egyes területeket, részint hogy csapatainkat felválthassák, részint pedig, hogy bakáink nyugodtan aludhassanak.

E napokban két muszka átfutott hozzánk, szegények jól élhetnek, az egyiket lelőtték futásközben a muszkák, a másik nehéz sebbel érkezett hozzánk. Tegnap elfogtak egy orosz gyalogsági századost, megtalálták nála reggeli jelentését, ebből megtudtuk, hogy még nincsenek meleg ruhával felszerelve és milyen nyomorultul vannak ellátva, de a legfontosabb az volt benne, hogy sürgős pótlásokat kért, mert az ellenséges tüzés igen nagy károkat okozott nekik.

Ez mutatja, hogy jól működünk, hiába, hon-

TÁRCZA.

Szomorú ősz.

Keseredik a must, hamar borra érik,
De most a lakzokra sehogyan sem kéri.
Soha ilyen ősz még, nincsen lakodalma,
A tavaszi vetés van már letarolva.

A fiuk ott veszttek, apjuk útra készen
Hogy ő is a halál szemeközé nézzen.
Kilincsel a rossz hír, bú ül minden házon,
Lesz-e Uram Jézus az idén karácsony?

Rentka Gyula.

Levél a harczteréről.

1914. november 29.

Kedves Sógorkám!

Isten bizony nem tudom mihez fogjak: irjak, aludjam vagy tovább unatkozom, mert az irással is úgy vagyok, nem tudom mit irjak és ha nagyon kuszált levelet kapsz tőlem, vedd úgy, mintha elmém kissé megfogyatkozott volna.

Mindenek előtt köszönöm lapjaidat, bizony nagyon jól esik, hogy mostanában hazulról levelet kaptam.

Hát mit is irjak? atyusnak már nagyjából leirtam az ivangorodi kirándulást és ez már olyan régen volt, hogy elmémet megkellenék erőltetnem, ha erről kellenék újból értekezni, tehát jelenlegi helyzetemről fogok egyet más irni.

ben ütötte fel fejét, ez idő szerint azonban kolera beteg a vármegye területén már nincsen és az egyéb hevenyfertőző megbetegedések száma is oly aránytalanul csekély, hogy a közegészségügyi állapot jelenleg elég kedvezőnek tekinthető.

Járványszerűleg a negyedév folyamán a vörheny Jolsva, Csetnek, Kisgencs és Kisszabos községekben uralkodott és a hastypus a rimaszombati méntelep katonái között fordult elő nagyobb számmal, a kik minden figyelmeztetés dacára a lovak itatására bevezetett Rima vizét isszák az ottani kut vize helyett.

A kolera első esete a *rozsnói* kórházban ápolt sebesült katonák egyikénél október hó 7-én lépett fel és azóta *Pelsőczön* 14 megbetegedés 6 halálalással, *Rimaszécsen* 5 megbetegedés 1 halálalással, *Lekenyén* 1 megbetegedés 1 halálalással, *Pelsőczardón* 1 megbetegedés, *Feleden* 1 megbetegedés, *Sajópuspökiben* 2 megbetegedés 2 halálalással, *dobócai* Gernyő pusztán 7 megbetegedés 3 halálalással, *Rimapálfalván* 1 megbetegedés 1 halálalással, *Serkén* 2 megbetegedés 2 halálalással, *Harmacson* 1 megbetegedés, *Rimaszombat* r. t. városban 1 eset 1 halálalással, *Jánosiban* 9 megbetegedés 2 halálalással és *Nemesmartonfalván* 1 eset 1 halálalással fordult elő, vagyis összesen: 14 községben 47 megbetegedés 20 halálesettel.

A vörheny 13 községben 79 esettel, 23 halálalással,
a hökhurut 4 községben 32 esettel,
a diphtheria 10 községben 12 esettel, 2 halálalással,
a hastypus 18 községben 42 esettel, 9 halálalással és
a vérhas 7 községben 10 esettel, 1 halálalással fordultak elő.

Már a hadiállapot miatt beállott orvoshiány, dr. Kengyel János csetneki községi orvos és dr. Horváth Ákos vereskői körorvos elhalálása, továbbá az ajnácskői és feledi körorvosok, valamint a tiszolci községi orvos nyugdíjazása folytán annál is inkább érezhetőbbé vált, mert az ekként megüresedett állások ideiglenes betöltéséről már szigorú orvosok alkalmazása után sem állott módomban gondoskodni, s így a vármegye területén az egészségügyi szolgálatot 57 orvos helyett jelenleg 33 orvos és 4 szigorú teljesíti.

Az őszi érésű termények: tengeri, burgonya és répatélek általában a várakozásnak megfelelő jó termést adtak s betakarításuk is kellő időben megtörtént.

Vető-szántás s az őszi vetése idejében megkezdett, azonban a gazdasági lófogatok nagy számának a katonaság részére történt le-

foglalása következtében lassan haladt, dacára ennek a kedvező időjárás bekövetkeztével a vármegye egész területén az őszi vetések alá szánt területek bevették, azok kikeltek és részben megbokrosodtak.

Az elszaporodott mezei poczkok rágásának nyomai, különösen a déli és szárazabb oldalakon levő vetésekben foltok már most is láthatók, miből azért nem következtethető az, hogy a vetés ezeken a helyeken egészen kipusztult, mert a növény gyökérzete ez idő szerint még sértetlen s ebből kifolyólag utánvetés aránylag kevés történt.

Tavaszi al szántás még a fagyos idők beállta előtt megkezdett s most ismét folyamatban van.

Tenyészállatok kedvezményes kiosztása és díjazása a bekövetkezett háborus állapotokra való tekintetből az év utolsó negyedében nem eszközöltetett.

Az állategészségügy állása a lefolyt negyedévben kedvezőtlen volt, amennyiben a ragadós száj- és körömfájás a vármegye valamennyi járásában és pedig 159 községben lépett fel; most, a negyedév végével azonban e viszonyok örvendetesen javultak, mert ma e betegség miatt csak 41 község áll zárlat alatt; általában pedig a ragadós száj- és körömfájás a folyó év első negyedében történt behurcolása óta a vármegye 279 községe közül 197 községben letolyt és csak 72 olyan községünk van, amelyet a betegség eddig kikerült.

Egyéb hivatalból jelentendő állati betegségek közül a sertésorbáncz 7 községben és a sertéspestis 24 községben fordult elő, ezek közül a zárlat csupán 2, illetve 7 községben áll még fenn.

Talán nem végeznek felesleges munkát, ha a marharakodó vasuti állomásokon a folyó évi július hó 1 től november hó 30-ig terjedő időben megtörtént állatfeladásokról hozzám beérkezett kimutatások nyomán bejelentem a tek. Törvényhatóságnak, hogy ezekből megállapítható volt, hogy sok gazdának az az aggodalma, hogy a háboru okozta fokozottabb husszükséglet következtében beállott nagyobb kereslet óta kisgazdáink vágóállatait ijesztő mérvben piacra dobván, félnünk kell nagymérvű deprecitatiótól, — legalább is nagyon túlzott; ugyanis a vasuti állatszállítások ennek fokmérőjéül mindenestre elfogadhatók lévén, ezek szerint a fent megjelölt idő alatt felnőtt szarvasmarha 2226 drb., növendékmарha 429 drb., szopos borjú 247 drb., juh 2005 drb. és sertés 1414 drb. szállítván ki vármegyénkbeli vasuton, — bizonyítja, hogy az állatszállítások az előző évi arányt alig valamivel haladják túl.

E napokban hallottam bakáinktól, hogy 295 orosz rohamot intézett egy századunk ellen, hiteles adat, hogy ebből 2 tiszt és 8 ember maradt élve, az is fogságba került. Kérde, hogy honnan tudjuk, hogy pontosan 295 orosz támadott, nos hát meglettek számolva, mert ezen este felé történt roham után mink egész éjjel tüzeltünk, a minek folytán az oroszok nem vihették el halottjaikat és másnap a mieink takarították el. Különbén pedig a muszka halottjainak eltakarításában nagy művész, és ha csak lehet, elviszi halottját és sebesültjét, nem ugyan humanitásból, de mert nem akarja, hogy megtudják veszteségének mennyiségét.

De hát már ezekből a dolgokból eleget összefirkáltam, most már a lényegesebbre térek reá; kéréseimet adom elő, légy szives apukámnak megmondani, hogy az új képes lapokat, ha kiolvasta, küldje el nekem, esetleg egy-két Jókai-regényt, a mit már régen olvastam vagy másokat is, azt hiszem L.....nál olcsón lehet beszerezni, mert ha még sokáig itt maradunk vagy téli szállásba találunk befagygni, nagyon unalmas lesz az idő. K...nak irtam e napokban, különben most igen sokaknak. D...vel mi van, marad e még? M. Józsinak igen jó a beosztása, úgy tudom uri dolga van, hála Istennek! Télen ha betagyunk, nyugodt életet folytatva, olyan jól be fogunk rendezkedni, hogy nem lesz egyéb dolgunk, mint az evés és alvás.

Édes Sógorkám, nyugtassátok meg jó anyámat, hiszen voltam én már hazulról távol hosszabb ideig is, a veszély sem olyan már, mint eleinte volt, nagyon sokat tanultunk, mindenki

A törvényhatósági utakra vonatkozólag tisztelettel jelentem, hogy az utak állapota, tekintettel arra, hogy az utiszemélyzet közül többen hadba vonultak, általában kielégítő, miután a folyó évi fedanyag jóformán teljesen elterített.

A rimaszombat—egri, feled—zabari és darnya—hangonyi törvényhatósági utakon az államsegéllyel engedélyezett pótmunka kevés kivétellel elkészült.

A putnok—breznóbányai törvényhatósági közuton levő 10. és 15. számú, a harkács—ratkói uton levő 70. számú, a rimabánya—rimakokovai uton levő 12. számú hidak helyreállítottak s a beje—jolsva—murányi uton levő 49. számú fahidnak teljes új felszerkezettel való ellátása folyamatban van.

A harkács—ratkói uton 22—23. km. között kerékvetők állítottak fel.

Egyebekben pedig előterjesztéseimet a tek. vármegyei közgyűlés mindenkor méltányló becses figyelmébe ajánlva, maradok

Rimaszombat, 1914. decz. 17-én

alázatos szolgálja:

Lukács Géza, alispán.

Karácsonyi segítség.

Ezt a szép, magasztos karácsonyi ünnepet az idén is megtartjuk. Megtartjuk, de mennyivel másként, mint az elmúltat. Az idők változnak s azokkal mi is! Csak a természet mutatja ugyanazt a képet, de ezen kép a mi lelkivilágunkban most egészen másként tükröződik vissza. Volt már nekünk fehér karácsonyunk, szép hóborította tájjal, volt utálatos, fekete karácsonyunk locs-pocscsal, nyomott kedélyekkel, de az mégis kedves, mégis vig, gondmentes volt.

Az idén már az évszaknak megfelelő, legszebben fölékesített, fehér mezbe öltözött karácsony sem tudná lelkületünket a multakéhoz hasonló viggá, élénkké varázsolni; hát még a fekete, gyászos karácsony. Magam is szeretném viggá tenni, erőszakolom, de nem megy.

Itt ülök egyedül, magányos szobámban, könyökre támasztott fejjel, bámulok egy közömbös pontra, s talán nem is gondolkodom; a szél süvölt, megrázza ablakom, . . . megrezzenek s kinézek,

vigyáz magára és nem szeleskedik és hősködik ok nélkül, nem úgy van már mint eleinte, a mikor mindenki meg akarta mutatni, hogy nem fél.

Hogy vagytok odahaza? Irjatok, különösen nagyon kérem M.....a testvércémet, írjon nekem egy kis pletykát, úgy a női körökből, nekem a szende fiunak, egész áhitattal fogom olvasni. Mert hát a Nő a Nő! pedig az nincsen. És még merje valaki mondani, hogy nem szolgálom teljes és minden erőmmel a hazát. A gyermekekkel együtt mindkettőtököt számtalanszor csókol.

* * *

Deczember 12.

Édes jó Apám!

Ma kaptam meg deczember 7-ről kelt levelet, jólesett, igen köszönöm. Nem értem, hogy lehet annyira izgatódni ezen a háborun, hiszem, hogy egy hamar nem végződik, de majd teljes sikerrel, ezzel csak tisztában lehetnek és azért, ha néhány napig nem kapnak levelet, még nem hal meg az ember; igazán ez csak asszonyi gyengeség és hiba is, mert egy magyar asszonynak most siránkozni nem szabad. Az utolsó csomagot nem kaptam meg, mert nem küldtek az ezredtől utánunk ujonczokat, hála Istennek nem lévén reájuk szükség. A karácsonyi holmiban kérek egy ügyesen összeállított nyulpástétomot. Semmi bajom. Számtalan kézcsokkal

szerető fia.

de hát kint csak hull a hó...! A szél a könnyű pelyheket ide-oda csapkodja, itt zuzmarás galyak, szemben egy szegényes kunyhó befagyott ablaka. Amott egy jégvirágos folyosó, megfogyatkozott lakói pedig bent csendben, nélkülözésben. Gondolatok-e ily zimánkos időre?!

A családi fészkek más karácsonykor öröm és vigságtól, gyermekek rivalgásától hangosak voltak, ma nem ünnepelek, s ha betekintենék legtöbb otthonba, látók, hogy bent egy kis mécses halvány pislogása mellett térdre borulva imádkozik anya és gyermek.

Akármilyen keserű, mégis mi, kik tehetjük, megtartjuk a karácsony ünnepét, épen azokért, kikért gyermek és anya imádkoznak itthon, a hazánkért küzdő, s otthoni beteg katonákért.

Ez az ünnepély legyen olyan, hogy lehetőleg lelkiviláguk óhajának megfelelően, mert ne gondoljuk, hogy ezzel boldoggá tesszünk minden egyesét, ellenkezőleg sokban felidézünk a mult karácsony boldog emlékeit, ez pedig nekik fájni, nagyon fájni fog, mert van a magyarban sok érzés, nagy lélek! Épen ezért legyen a tartalom rövid, egyszerű, mégis gazdag. Ne költségekben nyilvánuljon ezen ünnepély. Tegyük félre a hiúságokat, fényesség iránti versengést, ne vásároljunk sok diszitő semmiséget, e helyett fordítsuk a begyült összeget egy sokkal racionálisabb célra, az otthonmaradott árva segélyezésére! Ne vásároljunk össze mindent, hanem ezen célra szánt összeget adjuk egy közös kasszába, egy bizottság kezébe. Kérdezzük ki az egyes betegeket vagyoni állapotukra; a panaszkodók előljáróságához irjon át a bizottság, s ha bebizonyosodik, hogy tényleg szükölködnek, küldjünk ezen összegből megfelelő részt számukra; mert a jó ismerősök, rokonság és hatóság segélyezésében most már nem sokat bízhatunk, azok segélyforrása is kimerült, vagy csak szigoruan csepegteti filléreit. Egy ilyen nemes gondolkodású, jótékony társadalom, mint a rimaszombati, ezen bizottságot az itthonmaradottakból könnyen megalakíthatná. Ezen kis segélyosztás sokkal többet érne minden fényesen feldiszitett fánál, sokkal nagyobb megelégedést, lelki nyugalmat biztosítana beteg hadfiainknak. Milyen szívesen adná pld. egy megcsontott katona azt az összeget, a mit reá költöttek, még élete árán is családjának.

Tegyük ajándékot a karácsonyfa alá, nem reá, segélyezzük ezzel őket valóságban s nem képzeletben. Ne hirdessük, hanem tegyük, ez a szép, ez a nemes! Az ilyen cselekedetnek van értéke! Gyámolítsuk őket legcsekélyebb tehetségünk szerint is, hozzuk emlékezetébe a család-főnek, hogy van még valaki, ki vele, hozzátartozóival gondol, s nem vezett el még minden! Ez volna a legszebb ajándék, nem a fényüzéssel feldiszitett fa, mely legkönnyebben állítható fel, s külsőleg legtöbbet mutat; amazzal sokkal inkább a boldogság világába varázsolhatjuk őket, mint emezzel és csekély emlékeivel, melyek csak rövid ideig maradnak emlékezetükben.

Erre kérjük a közönséget, különösen az ápoló hölgyeket, kiknek máris bebizonyosodott önfeláldozásuk, gyöngédségük, kik láthatják a nyögő, panaszkodó

katonákat, személyesen győződhetnek meg mindezekről s részben elhiszik a panaszlott otthoni nyomorokat. Igyekezzenek gyűjteni, minden módon azon lenni, hogy enyhítsenek rajtuk.

Képzeld csak mindenki hasonló helyzetbe magát s gondolja el mélyen, mi mindent fejez ki ez, az idő hideg, fagyos, a harcok szenvednek, otthonok fűtetlenek, lakói éheznek, odakint a határon még mindig hull a hó...!

Dr. Sigmund József.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat r. t. város képviselőtestülete dr. Kovács László polgármester elnöklésével folyó hó 14-én közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: *Baksay József, Benyo Béla, Benyo László, Bodor István, Grosinger Miksa, dr. Kármán Aladár, id. Rábely Miklós, Rónay Gyula, dr. Ráróssy Gyula, Samarjay János, Szabó József K., Szabó József mészáros, Törköly József, Varga István, dr. Weinberger Rezső és Zachar Gusztáv.*

A képviselőtestület első sorban megállapította a városi legtöbb adófizetők jegyzékét 1915. évre. A bizottság összeállította az adóhivatal kimutatása alapján a jegyzéket s a felsőbb rendeletek szerint a pénzüzeteknek, a ref. egyháznak, a gömörmegyei muzeumnak, a földmives iskolának és a megyei székháznak csak a föld- és házadója volt figyelembe vehető s *Tóth Béla* városi mérnök, *Badiny Gyula* rendőrkapitány, kik hivatali állásuknál fogva tagjai a képviselőtestületnek, nem vétettek be a jegyzékbe, ugyszintén *dr. Kármán Aladár, Varga Lajos és Loysch Ödön* sem vétettek fel virilis alapon a képviselők jegyzékébe, mert mint választott bizottsági tagok kívánják jogaikat gyakorolni.

Eszerint a megállapított névsor következő:

Rendes tagok:

1. *Baksay József kereskedő	2182-98 K
2. Samarjay János föld- és házbirt.	1989-23 K
3. *Grosinger Miksa ipark. kültag	1886-28 K
4. *Dr. Molnár József ügyvéd	1875-64 K
5. *Dr. Baksay Dezső ügyvéd	1568-60 K
6. Rimaszombati ref. egyház	1421-60 K
7. *Dr. Cziner Miksa ügyvéd	1301-88 K
8. Dr. Bernáth Géza min. fogalmazó	1226-98 K
9. *Farkas Zoltán földbirtokos	1165-72 K
10. *Dr. Löcherer Tamás ig. főorvos	1157-58 K
11. *Medveczky Sándor kir. közjegyző	1102-46 K
12. *Szabó Elemér földbirtokos	1056-98 K
13. M. kir. földmives iskola	1033-76 K
14. Angyal László kereskedő	1018-35 K
15. *Dr. Ráróssy Gyula ügyvéd	982-54 K
16. *Geduly Géza gyógyszerész	965— K
17. *Süteő István ügyvéd	938-78 K
18. Lusztig Menyhért korecsmáros	935-95 K
19. Lefkovicz Ferencz kereskedő	917-33 K
20. Özv. Eszenyi Gyuláné házbirt.	915-02 K
21. Özv. Ethey Frigyesné házbirt.	898-27 K
22. *Széman Endre prépost plebános	858-80 K
23. Dr. Veress Samu nyug. tanár	807-53 K
24. *Dr. Weinberger Rezső ügyvéd	791-80 K
25. Seidner Márkus korecsmáros	749-20 K
26. *Lengyel Pál birtokos	718-98 K
27. Gömörmegyei muzeum	692-04 K
28. *László Hugó állatorvos	698-80 K

Póttagok:

1. Veres Ignác kereskedő	679-76 K
2. Ródosai Ignác háztulajdonos	670— K
3. Benyó Béla háztulajdonos	665-56 K
4. Özv. Holländer Lajosné italmérő	659-29 K
5. *Liszka Károly földbirtokos	621-96 K
6. *Dr. Liszka Viktor földbirtokos	621-96 K
7. Braun Zsigmond bankigazgató	620-04 K
8. Weisz Dávid kereskedő	607-10 K
9. Özv. Stech Kálmánné kereskedő	607— K
10. Kosiner Vilmos	587-30 K

A *gal jelzetek adója — oklevél és kamarai tagság alapján — kétszeresen számíttatik.

A huszvizsgálati szabályrendelet módosítását a mai rendkívüli idők szükségessé tették annyival inkább, mert a város és lakossága érdekeit e téren is meg kell óvni. Ezért a tanács az illetékes iparosok, mezőgazdasági bizottság

és iparkamara meghallgatásával tervezetet készített és ezt bemutatta a közgyűlésnek, mely a módosított szabályrendeletet elfogadta s a felsőbb hatósághoz felterjeszteni rendelte. A szabályrendelet jóváhagyás után rögtön életbe lép.

A hadiszolgáltatásokért járó térítések és kártérítések megállapítására a honvédelmi miniszteri rendelet és vonatkozó törvény értelmében bizottságot kell a városnak kiküldeni. A közgyűlés a polgármester elnöklésével működő bizottságba *Szabó Eleaér, Grosinger Miksa* és *id. Rábely Miklós* tagokat s *Angyal István* aljegyzőt küldte ki.

A Mikszáth-utca kiszélesítéséhez *Lengyel Páltól* 52 négyszögöl területet vett meg a város 1163 korona 80 f.-ért, négyszögölenként 22 koronájával. Az utcanyitáshoz szükséges ingatlan megvételére vonatkozó szerződést a közgyűlés névszerinti szavazással egyhangulag elfogadta.

Végül a szabadkai bérletre vonatkozólag előterjesztett tanácsi javaslatot elfogadták s két szegény helybeli egyén havi 5 korona segélyezését mondták ki, egy illetőségi kérelmet elutasítottak s ezzel a közgyűlés véget ért.

Előfizetési felhívás.

A „Gömör-Kishont” vármegyei közlöny rövid néhány hét alatt befejezi **harminczötödik évfolyamát** és megkezdí pályafutásának **harminczhatodik évét.**

Sem hangzatos frázisokra, sem öndicséretre nincs szükségünk, mert hiszen ez ugys hiába való akkor, mikor csakis az olvasóközönség józan, komoly ítéletéről lehet szó.

A lap három és fél évtizedes multja mindennél beszédesebben igazolja azt, hogy a vár megye szélés köreiben igyekezett a közélet ez organuma komolyságával és mindig tárgyilagos irányával a megfelelő magaslatra emelkedni. Igyekezünk hű képet adni az eseményekről s a köz- és társadalmi élet terén nyugodt hangon bírálatot gyakorolni; nem egyszer egy-egy életrevaló s a gyakorlati megvalósításnál tényleg helyesnek bizonyult eszme felvetésével irányítóként a köz javára működni.

Régi jelszavunk a közérdeknek becsületes, önzetlen munkálása, s emellett ezután is híven kitartunk, mert egyedül ez az ut bizonyult minden tekintetben helyesnek, ez vonzza körünkbe a munkatársak készséges gárdáját s lapunk barátainak és előfizetőinek számát csakis ez az irány gyarapíthatja!

Felhívjuk tehát lapunk barátait, hogy a f. év végén lejáró előfizetésüket idejében megújítani sziveskedjenek, nehogy aztán a lap expediciójában zavarok forduljanak elő.

Azokat pedig, kik előfizetői kötelezettségeiknek nem tettek eleget, kérjük, hogy hátralékait legkésőbb e hó végéig sziveskedjenek beküldeni, mert ellenkező esetben a lap küldését beszüntetjük.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona

Fél évre 5 korona

A „GÖMÖR KISHONT”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Hirek és vegyesek.

Nyomorék gyermekek karácsony-fája. A Fehérkereszt egyesület „Nyomorék Otthonában” gondozott gyermekek részére a karácsonyfa-ünnepélyt ma, vasárnap délután 5 órakor rendezi a vezetőség az intézet Rákóczy-utcai helyiségében. Az ünnepélyre a vezetőség-lapunk utján is meghívja az érdeklődőket.

Meghívó karácsonyfa ünnepélyre. Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete karácsonyfa ünnepét f. hó 22-én, kedden délután 5 órakor tartja rimatamásfalvai „Háztartási Iskola”-jában. E szerény ünnepre a szives érdeklődőket tisztelettel meghívja az *Elnökség.*

Karácsonyi szünidők. A jövő héten kezdődnek az iskolák karácsonyi szün tjei, hogy az ifjuság a szent ünnepre hazajuthasson szülői körébe. A főgimnáziumban deczember 23-ikán kezdődik a szünidő és január 3-án végződik. A többi iskolák is körülbelül hasonló tartamu karácsonyi vakációt adnak növendékeiknek.

Személyi hir. Martontalvai Szabó Béla nyug. postafőigazgató e héten városunkban töltött néhány napot rokonai és jóbarátai körében. Az előkelő vendég kellemesen töltötte napjait itt szülővárosában s a város fejlődése és haladása felett ismételtelen kifejezést adott tetszésének és elismerésének.

Hósi kitüntetés. A király dr. Szabó Elemér II. oszt. honvédfőtörzsorvosnak, a kassai 39. honvédgyaloghadosztály egészségügyi főnökének — városunk derék szülőltének — az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartása elismerésül a Ferencz József rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján adományozta. Városunk széles köreiből jól ismerik a rokonszenves és megnyerő modoru fő-törzsorvost, ki valahányszor rövid pihenőre tér szülővárosába, itt szeretetteljes fogadtatásra talál s kitüntetése színtében őszinte örömet kelt.

Sebesült és beteg tisztek jelentkezése. A losonczyi cs. és kir. katonai állomásparancsnokság vezetőségétől a következő hivatalos közleményt vettük: „Mindazok a cs. és kir. haderő és m. kir. honvédség kötelékébe tartozó, a harcztérről visszatért sebesült és beteg tisztek, tisztjelöltek, akik jelenleg a helyőrségben, tartalékkórházakban, önkéntes ápolásban, polgári kórházakban, magánápolásban vagy másképen szabadságon vannak, avagy mint könnyű betegek és lábadozók pótcapat-testeknél és másutt szolgálót teljesítenek és egészségi állapotuk megengedi, folyó év *deczember havóban 17-ike és 22-ike között* tartoznak naponta d. e. 9 től d. u. 2 ig a tartózkodási helyükön lévő, illetve a legközelebb fekvő *katonai állomásparancsnokságnál* fontos parancsok átvétele végett *személyesen* jelentkezni. Az esetleges szállításképtelenség *katonarvosi* bizonyítvánnyal igazolandó.”

Kubinyi László esküvője. Kubinyi Géza várme gyének főispánjának fia, augusztus hó első napjaiban vonult be tényleges egy éves önkéntesi szolgálatra a székesfehérvári cs. és kir. 10 ik huszárezredhez, ahonnan október hó első napjaiban önkéntes jelentkezése folytán az északi harcztérre ment. Résztvett a Nyugatgaliciában lefolyt véres küzdelmekben, s hogy páratlan hősiességgel harcolt, azt nyilvánvalóan igazolja az a tény, hogy a napokban mint kadet őrmester jött haza rövid, néhány napos szabadságra. Ezen rövid idő alatt megfutott karrier mellett — mint értesülünk — egy vakmerően vitéz vállalkozása folytán legfelsőbb kitüntetésre is fel van terjesztve s így a jogos büszkeség hangján konstatáljuk, hogy Kubinyi László magához és nevéhez méltóan viselkedve mindnyájunkra — a kik Gömör szülőltjei vagyunk — dicsőséget hozott! — Az északi harcztérről rövid pihenésre hazaszólitotta a melegen dobogó szíve s ma, vasárnap délben a várgedei csendes ág. ev. templomban örök ragaszkodást és szerelmet esküszik menyasszonyának: *Sztojkovits Mártának*, özv. *Sztojkovits Emilné* leányának. Az esküvő, melyhez a cs. és kir. 10. huszárezred parancsnoksága a legmelegebb jókívánatainak kifejezése mellett adta engedélyét, a legszűkebb családi körben folyik le, de a szerencsekívánatok özőnét a vármegye széles uri köreiből őszinte szeretete bőségesen nyújtja.

Halálozások. Közéletünk egyik érdemes köztiszteletben álló alakját: felőri dr. Veress Samu nyug. főgimn. tanárt és családját ismét mély gyász érte. Még csak nemrégem temette el közbecsülés és általános tisztelet közepette magas kort ért édes atyját, az elhunytat most — özvegysége első évében — követte az örök álomba a szerető hitves, a gondos anyák és tisztas régi magyar asszonyok méltó prototypusa: özv. felőri *Veress Mártonné* szül. miskei-rétyi Szabó Klára, ki f. hó 12-én 82 éves korában Nagyilondán övéi mélyeséges bánatára elhunyt. — Hosszu élete, mint a jelentés is mondja, kiapadhatatlan forrása volt a jósnak, az áldásos munkának és az övéi iránt tápláló nagy szeretetnek. A haláleset városunkban és messze vidéken — hol a mélyen sujtott dr. Veress Samu kiváló egyéni értékét, társadalmi és tanügyi téren szerzett érdemeit ismerik — igaz részvétet kelt s mi is őszinte részvétet osztjuk meg lapunk volt érdemes szerkesztőjének és munkatársának mély fájdalmát! Az elhunytat hült tetemét f. hó 14-én Nagyilondán a gyászháznál

tartott ima után Felőrbe szállították s ott f. hó 15-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Két fián: *Veress Imre* nyug. főszolgabíró és dr. *Veress Samu* nyug. főgimn. igazgatón kívül testvérei, unokái, dédunokái s rokonai gyászolják az elhunytat, kinek emlékét nemcsak a rokonok és családtagok őrzik meg igaz kegyelettel, de a község és vidéke nagyszámu lakói, kik jósa és nemes szíve révén igaz szeretettel, tisztelettel és ragaszkodással vették körül a tisztas matrónát.

Varga Lajos helybeli közbecsülésben és tiszteletben álló polgártársunk feleségét kiterjedt családjával együtt mély gyász sujtotta le, amennyiben édes anyja, a magas kort ért tisztas polgárnő: özv. *Lehoczky Jánosné* szül. Débusz Terézia f. hó 17-én 84 éves korában elhunyt. A haláleset széles körökben kelt őszinte részvétet. Leányán: *Varga Lajosné* kívül még másik két leánya özv. *Korény Józsefné* és *Kenyel Edéné* férjével, több unokája, dédunokája és számos rokona gyászolja az elhunytat, kinek temetése tegnap, szombaton délután 3 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

A paulai szent Vincze rendnek a várme gyei közkórházba osztott ápoló nővérei közül egyik munkás, szorgalmas és szelidlelkű testvér hunyt el f. hó 15-én 10—12 napig tartó betegség után. *Filkorn Eleonora* Laurencia nővér volt ez, ki nyitrai megyei származású volt s 40 évet élt, ennek java részét nemes és nehéz hivatása betöltése közben. — A haláleset őszinte részvétet ébresztett a közkórház tisztis és ápoló személyzete körében s folyó hó 15-én a temetési szertartáson, melyet *Széman Endre* prépost plébános nagy segédlettel végzett — megjelent az egész kórházi személyzet s nagyszámu résztvevő közönség.

Közéletünk általános tiszteletnek és szeretetnek örvendő tagjait: *Szakall Vinczét*, *Szakall Barnabást* és *Szakall Andrást* s kiterjedt családjukat mély gyász érte, amennyiben testvérük: *Szakall Mihály* nógrádi földbirtokos, Nógrád megye törvényhatósági bizottságának tagja folyó hó 11-én 61 éves korában birtokán: Kétkereszturon elhunyt. Halála széles körökben keltett őszinte részvétet s temetése az egész vidék nagy részvéte mellett Kétkereszturon ment végbe folyó hó 13-án.

Wilhelm Ede tiszolczyi m. kir. vasgyári felügyelőt és nejét: *Fischer Hermint* mély gyász érte, amennyiben reményteljes fiuk: ifj. *Wilhelm Ede* főgimnáziumi tanuló, a Rákócziánus kedves növendéke f. hó 17-én 16 éves korában Tiszolczon elhunyt. Folyó hó 19-én temették el nagy részvét mellett.

Hósi halál. A szomorú gyász fátylai ismét beborítottak egy szép családot. A korán be állt nagy veszteség súlyos fájdalma ismét ránehezedett egy fészekre, melyben eddig a boldogságon s egymásért hevülő szereteten kívül nem ismertek egyéb érzést a benne lakók. A háboru kíméletlen s válogatást nem ismerő ostroma lesújtott ismét egy házra, melyben megszünt az öröm s a szívek kétségek között gyötrődnek. *Bábonyi Tóth László* mezőzombori áll. elemi iskolai tanító, városunk szülőlte, miután a harcztéren karián megsebesült, Prága egyik kórházában elhunyt. A rokonszenves derék fiatal ember halála széles körben keltett mély és igaz sajnálatot. Őszinte szívet osztozik a nagy kiterjedésű ismerősök, rokonok köre, a gyászbaborult ifju özvegy: született *Kovács Emma* mély fájdalmában. Az elhunyt fia volt *Bábonyi Tóth István* és veje *Kovács Gyula* polgártársainknak. Nyugodjanak békében a távol ég alatt kihült porai!

A mezőhegyesi állami ménes katonai osztagnak tiszti és tisztviselői kara mély fájdalommal tudatja, hogy *Micheller Andor* ménes-kari százados, ki csak most lépett elő századossá s mint főhadnagy huzamosabb ideig volt az itteni ménteleposztályhoz beosztva szolgálatra — a déli harcztéren hósi halált halt.

A harcztéren megbetegedett s Szombathe len elhunyt *Molnár Gerő* műasztalos hült tetemét mult héten hazaszállították Rimatamásfalába s 13-án (vasárnap) délután ott nagy katonai pompával a zenekar gyászdulójának hangjai s az egész falu lakosságának nagy részvétele mellett temették el.

Adomány. *Medveczky Sándor* és neje a nyomorék gyermekek karácsonyfájára 5 koro-

nát, a nőegyletére szintén 5 koronát adományoztak; a pénz kézhezvételét ez uton is köszönettel igazolja *Eperjessy*, pénztárnok.

Sebesültek érkezése. A vöröskereszt együletnek a főgimnázium épületében elhelyezett kiegészítő kórházából az utóbbi napokban mintegy 100 sebesült és beteg szabadságotlatott s most a létszám 304-re szállott le. Folyó hó 19-én Losonczról újabb 171 sebesültből álló transzport érkezett; ezek közül 160 a főgimnáziumi kórházban, 11 pedig a méntelepi kiegészítő kórházban nyert elhelyezést úgy, hogy most a létszám a közkórházban levő sebesülteken kívül 475.

Rózsaszínü táborig levelezőlapot küldött a harcztérről Paal Gyula állami tanító *Dezső* nevű fia, ki a 4-ik hadtest egyik tüzérsztyálynak szakaszvezetője. Ott küzd valahol a nyugatgaliciái harcztéren az oroszokkal, hová Bécsen és Märisch Ostrau árt jutott. A levél, mely deczember hó 13-ikán kelt, így szól rövid kivonatban: „Kedves jó Szüleim! Hála Isten, haladunk előre; püföljük az ellenséget!” Kell e ennél örvendesebb hír? Csak aztán meg ne álljanak Petrográdig!

Névnapmegváltásul. Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete árváinak *Samarjay János* 20 koronát adott. Hálás köszönettel nyugtazza az *Elnökség*.

Nőegylet karácsonya. Rimaszombat Vidéke Jótékony Nőegyesületének karácsonyfájára eddig a következő nagylelkü adományokat vettük: *Bánhid Istvánné* 5 k, *Geduly Gézánné* 2 k, *Gróssinger Miksa* 5 k, *Heksch Bertalanné* cukorka, dr. *Institóris Endréné* 5 k, *Kertész Lajosné* 2 k, *Marikovszky Gézánné* 2 k, özv. *Mészáros Kálmánné* 2 k, *Mispál Istvánné* 2 k és ruhanemű, özv. *Szabó Károlyné* 2 kor., özv. dr. *Szabó Samuné* 2 k, *Széplaky Lajosné* 3 k, dr. *Wallentinyi Dezsőné* 2 k, dr. *Kármán Aladárné* 2 k, *Lengyel Györgyné* 2 k, *Okolicsányi Jánosné* 2 k, *Ráróssy Gyuláné* 2 kor. Hálás köszönetünket fejezzük ki mindnyájunknak, kik jóságukkal lehetővé teszik, hogy e nehéz időkben is szerezhessünk az elhagyott, szegény gyermekeknek örömet a szent estén. *Az elnökség*.

A putnokiak áldozatkészsége. A putnoki polgárság és egyenlőségi kör, továbbá az ipartestület áldozatkészségéből az Egyenlőségi kör és az Ipartestület előljárósága a harcztéren küzdő 39 katonának külön-külön mint egy 243 kor. értékű, az egészség fentartására szükséges cikkeket csomagokban küldött.

Halálos bányaszerencsétlenség. Vashegyen mult héten a bányában *Frak András* 48 éves szirkai lakos köfejtéssel foglalkozott s egy szikladarabot, melyet robbantani kellett volna, csakányával meglóditott. A kő leszakadt, a munkást maga alá temette s a szerencsétlen ember megfuladt. F. hó 18-án Szirken ment végbe a bonczolás, melyen *Fóris Ferencz* nagy-rőzei járásbíró, *Lehoczky Márton* kir. ügyész voltak jelen s a bonczolást dr. *Zehery István* kir. törvénys-éki és fogházorvos vezetésével dr. *Krcs Gyula* vashegyi bányaműorvos végezte.

A népfölkelő bemutató szemle f. hó 15-ikén délben befejezést nyert városunkban, ekkor mindkét bizottság befejezte működését. Az eredmény általában kedvező, mert elég szép százalékot találtak a bizottságok katonai szolgálatra alkalmasnak.

Halálos elgázolás. Még november 10-én történt, hogy *Jávör János* Nyustyáról Rimaszombatba igyekezett a vásárra s Bakostörök községben lovai nekimentek egy ház kerítésének, mely előtt *Kriská György* 63 éves öreg ember állott. A szerencsétlen embert a lovak elütötték s elgázolták úgy, hogy az öreg ember f. hó 18-án a sérülések következtében meghalt. Hulláját f. hó 19-én bonczolták s a eljárás tolyamatba tétetett.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága ma, deczember 20-án délelőtt 11 órakor rendes havi ülést tart, a melyen fontos kártalanítási és beteggélyezési ügyek fognak tárgyalatni.

Vámhítel. A miskolczyi Kereskedelmi és Iparkamara felhívja a figyelmet arra, hogy a m. kir. pénzügyminiszter a vámhítel újból életbe léptette. Az ez iránt érdeklődőknek a kamara szívesen nyújt felvilágosítást.

Árviz Rimaszombatban. A mult héten a meglágyult idő bőséges esőzéseket árasztott földjeinkre s különösen kedre virradó éjjel úgy megeredtek az ég csatornái, hogy a poltári vasuti töltés mentén kedden reggel egész tenger látszott. Az esőhöz járult a hóolvadás is és kedden délután kiöntött a Rima a város mélyebb helyein. A Tópart-utca, a Nagyhíd-utca, a Sodoma-utca csakhamar megteltek vízzel s ezekben a közlekedés megszünt, előntötte a víz a káposztaföldeket s átcsapott a kerteken át, a tamásfalvi utcán s a Tamásfalvára menők majdnem térdig vízben jártak. Elöntötte a víz a malomszögi partokat és a gőzfürdő kertjét is. Szerencsére nem tartott sokáig az áradás s már az éj folyamán levonult a víz az utcák nagy részéről úgy, hogy szerdán reggel csak a káposztaföldök és a rétek voltak vízben. A Rima azonban még most is megduzzadva rohan tova teli medrében a deczemberi árviz után.

Adomány. Dr. *Institóris* Endréné urnó a nyomorék gyermekek karácsonyfájára 5 koronát és dr. *Kármán* Aladárné urnó ugyane célra 2 koronát adományoztak, a pénz kézhez vételét ez uton is hálás köszönettel nyugtatja Eperjessy, pénztárnok.

A koronás segélyző társasághoz e héten következő adományok érkeztek: A sebesült katonák karácsonyfájára: özv. Bérczy Elekné 5 kor., báró Ragályi Balassa Ferencz Iván (Sopronmegye) 20 kor., Ádám Lászlóné 1 kor., Krick nővérek 5 korona, özv. Almási Balog Samuné (Serke) 20 kor., Keresik Pálné 3 kor., Müller Vilmosné 2 korona; — továbbá: dr. Krausz Gyula a szabadkai sebesültjeinknek 1 korsó jó serki bort, dr. Weinberger Rezsóné 36 botot, melynek gyűjtését Dul Jánosné is elősegítette; Jellinek Jakab 1 kabát, 4 nadrág, 7 mellény, Róth Gézáné 1 ing, 1 alsónadrág, 1 nadrág, 2 mellény és 2 kabát, Csillag Mórné 1 nadrág, 1 mellény, 1 kabát.

Jótékony adományok. A segítő akció elnöknőjéhez: *Lukács* Gézánéhoz a héten a következő adományok érkeztek be, melyekért lapunk utján is hálás köszönetet mond:

Hadbavonulók részére ujabban a következő kötött dolgokat kaptuk:

Dr. Sigmund Józsefné 2 pár érmelegítő, 2 pár térdvédő, 3 haskötő, 6 sapka.

Járosi Mihályné Balogpádár 13 hósapka, 3 pár érmelegítő.

A sebesült katonák karácsonyfájára befolyt:

Bornemisza László 10 korona.

Hámos Aladárné sok értékes olvasmány.

Császákóczy Károlyné 10 korona.

Geduly Géza 4 korona.

Tóth Mihályné 5 korona.

A nyomorék gyermekek karácsonyfájára átvettünk:

Marton Jánosné Budapest 7 öltözet fiu ruha, 8 pár cipő, 8 pár harisnya, 2 pár kamas.

Máthé Jenőné 4 korona.

Báró Ragályi Balassa Ferencz 10 korona.

Özv. Ragályi Gyuláné Kelecsény 6 hajkefe, 12 fésű, 51 darab mozdószappan.

Lengyel Györgyné 2 korona.

Kertész Lajosné 2 korona.

Özv. Szabó Samuné 2 korona.

Császár Pál 10 korona.

Bornemisza László 10 korona.

Dr. Weinberger Rezsóné karácsonyfadísz.

Özv. Illés Gyuláné Jolsva 5 korona.

Kálniczky Gézáné Kassa 2 korona.

Hizsnyan Béla 3 öltözet fiu ruha és egy leány télikabát.

Komáromy Istvánné 2 korona.

Marikovszky Gézáné gyermekruhák és igen sok szép játék.

Fábry Zoltánné sok játék felét.

Dr. Ráróssy Gyuláné 2 koronát.

Szoyka Pál játékok.

Zmeskál Józsefné alma.

Heksch Bertalanné gyertya és cukorkák.

Özv. Balogh Samuné 10 korona.

Özv. Bánhidly Istvánné 2 korona.

Dr. Kovács Lászlóné 10 korona.

Dr. Institóris Endréné 5 korona.

Grosinger Miksáné 5 korona.

Geduly Gézáné 2 korona.

Krausz Gyuláné alma és játék.

Adományok a Vörös-kereszt egy- let részére.

Pénzbeliek: Grosinger Miksa 10 kor.
Báró Fischer Arnoldné 20 korona.

Mispál Istvánné 2 korona.

Czinke István (névnapmegváltás) 15 kor.

Jánosii ref. egyház perselypénzből 5 kor.

Természetbeliek: Marikovszky Gézáné 24 zsebkendő. Bajdik Endréné 40 zsebkendő. Lefkovics Ferenczné 33 zsebkendő. Törköly Józsefné 3 hósapka, 2 térdvédő, 4 érmelegítő, 3 haskötő. Putnoky Mórné (Putnok) 24 ing, 65 üveg paradicsom. Köllő Pálné 4 üveg befőtt, 1 takanál, 1 kenyér. Prunyi Iza (Rimaráhó) tépés. Mispál Istvánné 3 fiu kabát, 1 női kabát, 1 fiu köpeny, 1 fiu nadrág, 1 mellény, 1 muff. Özv. Dianiskáné (Tiszolcz) 2 muff, 1 szőrme gallér, 2 pár érmelegítő. Dr. Törköly Józsefné 29 térfü ing.

Adományok nyugtázása.

A jolsvai nőegylet fáradhatatlan elnöke indításából, az eddigi több rendbeli adományon s a helybeli Vöröskereszt egyletnek juttatott 200 kor. készpénzen kívül, most a karácsonyi ünnepek alkalmából a harcztéren küzdő hős katonáinknak ismét 90 hósapkával, 54 haskötő, 31 pár térdvédő, 18 pár érmelegítő és 15 pár kezttyűvel kedveskedett. Ezen adományhoz hozzájárultak: Czibur Emilné és leánya Ella, Merényi Lajosné sz. Czibur Etelka Miskolczi, Ratkovszky Árpádné, Rösenberg Lajosné, Török Jánosné főmolnárné és Vietórisz Sándorné. Az elkészítésnél pedig segédkeztek: Cziburék, Csernok Antalné, Habány Józsefné, Becser Juliska, Obrislán Paula, Romána és Luiza, Ratkovszky Árpádné, Zsirger Malvin, Markovszky Jánosné, Tomázy Zsanett, Chrappan Samuné, Rosner Malvin, Greguss Margit, Roszjár Endréné, Remenyik Pálné, Molnár Linka és Anna, Dóbisz Mariska, Oláh Istvánné, Szűcs Józsefné, Ungár Józsefné, Tomka Gusztiné, Koren Erzsébet és Linka, Gulyás Margit és Ilonka, Horváth Margit, Kuchta Juliska, Ratkovszky Juliska, Klein Jolán, Weisz Zsigáné, Koleszár nővérek, Gocsaltovszky Eta, Varga Viktória, Kenyeres Imréné, Mihalovics nővérek, Porubszky Giza, Fröhlich Aranka és az áll. elemi népiskola néhány 5-6. oszt. növendéke. — Azonkívül a nőegylet egyes tagjai részt vesznek az itteni Vöröskereszt-egylet három kórházában elhelyezett sebesültek állandó gondozásában és ápolásában. Ezek legbuzgóbbjainak egyike: Cibur Ella öngyógyasága. az orvosoknak a sebek kezelése körül ügyes segédje, ebbeli buzgalmának majd hogy áldozatává nem lett! A sebek kezelése közben ugyanis az egyik ujját valahogyan inficizálta s ez néhány nap alatt annyira elmergesedett, hogy nov. 21-én Budapestre kellett őt levinni, nehogy a mérgezés végzetessé váljék; azóta ott gyógykezelés alatt áll. Az áldozatkétség- és buzgalmukért fogadják fentiek e helyen is a Nőegylet hálás köszönetét.

Nyilvános köszönet. Garamszécsről kaptunk egy kimutatást, mely az ottani és koháryházi jótékony adományokról szól s melyért lapunk utján is őszinte köszönetet mond a helypai sebesülteket ellátó vezetőség. A Helpán elhelyezett harcztéri sebesültek élelmezésére és számos aprósággal, sőt pénzzel való ellátására ugyanis dr. *Csiky* Ferencz helpai járásorvoshoz 109 kor. 80 fillér folyt be, mely összeg átvételét nyugtázta s mint a sebesülteket nagy gondnal ápoló — orvos ez összegből a sebesültek szükségleteit fedezni fogja. Az összeghez adakoztak:

Garamszécsről: Szontagh Lászlóné 6, Scheffer Annus 3, Ferjentsik Gyula 5, Ferjentsik Samu 5, Beél Kálmánné 6, Antalik Olga 5, Boross Ferencz 2, Berger Ignáczné 5, Paálné Král Irén 2, Golda Antika 3, Gyureso Antal 2, N. N. 1, Éhberné 2, Hamula János 1, X. 10 korona.

Koháryháziakról: Ludvig Mária 6, Kajaba Árpádné 6, koháryházi segélyalap 350, Stampfl Vilma 2, Schreiber Lipót 5, Sándor Béla 2, Jarabin Béla 1, Maros Samuné 3, Kovács Istvánné 2, Sztupka Melanie 2, Tahy Zsuzsanna 2, Dollák Rezső 5, Harhovszky Béláné 2, Polják Erzsike 1, Bahéry József 330, özv. Kiszely Istvánné 2, Kiszely Lenke 2 korona.

CSARNOK.

A gleiwitzi fiúk.

Régi hang kel a zúgó tengeren
Régi szín játszik, a szürke porlepel
Ha mozdul; s a szétomló csokor
Régi illatot küld lépten-nyomon.

S az új mesében Szigfríd újra él.
Visztula vizén ha habra új hab kél,
Mig hömpölyögve fut a tengerig,
Csak róluk beszél s önti könnyeit.

„Határainkra ellenség ütött.”
S zúgás támad a fiúk között:
„Mire való hát mindnyájunk karja?
Előre fiúk! Rajta! Rajta!”

S mennek egy szálig dalolva, bátran.
Ellenség ellen szembe halállal.
Mennek rohamra s gyermekajkukon
Nem fagy meg soha a dal s mosoly.

Hiába bömböl az ágyúk torka.
Halácsillagát hiába ontja.
Ők mennek, mennek mindig előre,
Mig meg nem tisztul hazájuk földje.

Tenger mélyében niebelungi kincs,
Mely titkon fénylik s hab takarja: nincs.
Felhozták onnan ezer veszéllyel
Gleiwitzi fiúk s most ők osztják széjjel.

Mert legnagyobb kincs: a honszeretet.
Mely Szigfriddé tesz minden gyermeket.
S akinek ilyen fiai vannak,
Örökre él az s meg nem halhat.

Klió.

Fölnyitá Klió a hétpecsétes könyvet,
Es szól: „Uram! A végzet betelt.
Magyar rónákon dús gabona termett;
S régi helyén aczélos búza kelt.

Kárpát fenyőinek az illata balzsam.
Tihany réjtjén selyem lágy fü terem.
Hegy-völgyet, bérczet bejár a dallam,
S a béke hangja esendül odalenn.

De lásd Uram, feledni készül a magyar,
Hogy ezer éves büjdosáson át;
A hulló levél mennyi vért takar
S hogy Te adtad ezt a százbérczű hazát.

Feledik látod, hogy koronájuk gyöngye,
Adria mossa honi partjukat,
Hogy véráztatott minden kis göröngye,
Szakítsd meg Uram vészes álmukat!”

S szól az Úr: „Jöjjen hát újra szenvedés!
Zúduljon rá kelet, nyugat hada!
S mire aratásra érne a vetés,
Dal szárnyán szálljon, hogy hí a Haza!”

Kárpátok harangja vigye szertesztét
A vihar hangját, hol magyar szív dobog!
S meglásd, hogy törli bilincsét újra szét
Mikor a nagy, végső számadásba fog.”

S azóta szerb földön vérben áldozik
A lenyugvó nap végső üdvözlete.
Karja aczélját, ha futva távozik
Érzi a nagy czár mill'jós serege.

Mert nemcsak hajdan, nagy most is a magyar!
S hazájáért száz halált halni kész.
Es írja Klió, mit fátyol eltakar:
„Minden csöpp vértől új ezredévet érsz!”

Vatthay Ilona.

A kis árvaleány.

(Mese.)

Irta: ALEXY JÁNOS.

Kitört a háború; két hatalmas nemzet állott
fegyverben egymással szemben, hogy úgy az
egyik, mint a másik drága vérével, a harc-
mezején elesett hősök életének árán megmentse
szeretett hazáját. Vitték a legényeket, de el-
vitték a fiatalabb családapákat is, mert előbbre

való a haza ügye, mint a szegény ember családi tüzhelye, ez csak egyeseké, de a haza mindnyájunké; egyes családok nélkül fennállhat a társadalom, de haza nélkül senki sem élhet, mindenkinek kell, hogy legyen hazája, amely mindenkinek kedves.

Ibolyás nevű kisközségnek is harczraképes férfait mind besorozták katonának, elvitték Tályi Anikó kis leánynak az édes apját is. Érzékenyen kellett elbucszni a válás pillanatában a hü feleségnek, az egyetlen gyermeknek. Ölelték, csókolták egymást, hullottak a könnyek az apa lábnyomára, kezére, arczára. Midőn az apa utoljára mondá: tehát Isten veletek! legyetek bátrak s nyugodjatok meg a sors végzetében, ha nem térné vissza és szomorú özvegyeségre, árvaságra jutnátok. A tulérezkeny nő, az Anikó édes anyja elájult, összeesett. Anikó pedig oly halovány lett mint a lilium. Hiába vigasztalták a rokonok, a szomszédok, hiába mondták: ne féljete, hiszen a harczban sem esnek el mindnyájan, sőt a legbátrabbak maradnak meg a legbiztosabban és Tályi András bátor, vitéz katona lesz. Az elhagyott kis, szegény család nem tudott megnyugodni, nem bírt vigaszt találni. Nap-nap után mult az idő s az elhagyottak bánata csak nőtt s epezték őket. Nem jött meg a nehezen várt és megígért levél s így érezték, hogy az ő kenyérkeresőjük, oltalmazójuk a harczterén már elesett. És nemsokára megjött a fekete pecsétes jelentés, hogy Tályi András — mint igazi hős — meghalt a harcz mezején.

A fiatal, érzékeny asszony a nélkülözhetetlen munka felett is csak sirt keservesen. Az éjszakákat imádkozva, keseregve, ébren töltötte, úgy, hogy rövid idő alatt teljesen kimerült, elgyengült, nagyon megbetegedett. Nem volt aki dolgozzék, Anikó meg csak tíz éves volt. Beköszöntött tehát hozzájuk még a nyomor is s a súlyosan beteg anyát csak a rokonok és szomszédok könyöradományával bírta szegényesen ápolni s azzal tudta magát vigasztalni, hogy gyöngye gyermek léte tudott egyet-mást izletesen megfőzni, a beteg anyát körül tisztán, rendesen mindent elrendezni, takarítani s ezzel tudta az édes anyát vigasztalni, a haladoklónak fájdalmait enyhíteni, mit látva a jó gyermek, boldog volt.

De hiába volt az igyekezet, a tiszta gyermeki szeretet, a gondos ápolás; a sok keserű könny, az édes, forró csók, ölelés; nem lehetett megmenteni: behunyta a jó anya is örökre a szemét kicsinyke árvájának ölelő karjai között. Meghalt csendesen, szegényesen eltemették. Anikó egyedül maradt, árván, szomorúan, nagy szegénységben.

A temetés után a jó rokonok, szomszédok, midőn hazakisérték Anikót, arra kérték, hogyha elhelyezte kevés holmiját: jöjjön át bizalmasan hozzájuk, ők nem hagyják el, gondoskodni fognak róla, fogják vigasztalni, ápolni, mint oly jó gyermeket.

Már beesteledett, midőn az üres, letakart ágynál órahosszat térdelve elimádkozott s gyászfátyolát, fekete kendőinek, ruháinak egy részét elrakosgatta, hogy rendet csinálva, átmehessen kissé megnyugodni, megpihenni. De amint a szoba küszöbét átlépte: a pitvarban egy fájdalmasan jajgató, siránkozó öreg koldussal találkozott, ki összetett kezekkel, könnyes szemekkel könyörögni kezdett s remegő hangon mondá:

— Kérlek édes gyermekem, tőlem ne félj és ne kergess el e pusztá, üres hajlékodból, én megvigasztallak nehez bánatodban sőt boldoggá is tehetlek ha kérésemet meghallgatod s irgalmas leszel hozzám, könyörülj rajtam. Nézzd! Én koldultam s betértem ide is s a szomorú temetésen résztvettem, hallottam a pap szavából, a zokogó résztvevők sóhajaiból, hogy mi történt te veled. A nagy fájdalom az én agg és érzékeny szívemet is átjárta s oly keservesen sirtam, hogy ime itt az udvaron gyengülő szememvilágát egészen elvesztettem; megvakultam s most már sehova sem mehetek.

— Jaj bácsi, nagyon szépen kérem: engedjen el innen, én oly nagyon félek, én magát nem ismerem és hogyan is segíthetnék én a maga nagy baján. — Így beszélt megrémülve a kis árva leánya.

— Te árva lettél, én pedig világtalan koldus s ime nem mehetek el innen sem koldulni,

sem falumba, hogy ott kis kunyhóban bevarjam közelgő halálom; te légy hozzám irgalmas, te könyörülj meg rajtam, légy az én vezetőm; kísérj el kunyhóig s én neked adom kikéregtetett filléreimet, melyek kisegítenek szegénységemben, talán dolgoznod sem fog kelleni. Tehát ne félj! Végy kedveseidtől bucsut s ha megvirradott: azonnal mehetünk.

A rokonok nem akarták Anikót elbocsátani, de mert a jó gyermek a koldust megszánta, megesett a szíve a szegényen, kijelentette, hogy ő akar irgalmasságot cselekedni, ő megy, ő elkiséri otthonáig s aztán visszajön.

Már a szomszéd faluban, kedves, érzékeny énekükkel sok fillért könyörögtek össze s a faluból délután kiérve, nem sokára eljutottak egy nagy erdő széléhez s hogy a szomszéd községhez rövidebb idő alatt eljuthassanak: arra kérte a koldus a kis árva leányt, hogy keresse meg azt a gyalogösvényt mely az erdőn átvezet. Anikó csakhamar megtalálta azt. Kedves madarak csicseregtek mindenfelé s a többek között ott ágról-ágra szökdecselve egy szajkó így csevegett:

„No csak bátran erre-erre
Édes gyermek erre gyere;
Itt terem a sokogyoró,
A sok édes, piros bogycó.”

De maga a szelid öreg koldus is így biztatta; vigan haladtak a szép ösvényen beljebb a sűrű erdőbe, míg végre eljutottak egy magaslaton oly sziklához, melyben volt egy üreg s melyről azt mondta az öreg: ó én, míg meg volt a szememvilága, jártam erre s pihentem itt eleget s fáradt vagyok, pihenjünk meg, töltsük itt biztonságban, csendességben az egész éjszakát.

„És én puha ágyat vetek,
Itt pihenni jó lesz nektek!”

Igy fecsegett a kis szajkó. Hozzá is fogott az ágyazáshoz s hordva piczinyke csőrében a száraz lombot, puha mohot. Anikó nagyon örült, hogy neki ily kedves szolgálója akadt ott, ki még diót, édes piros bogycót is hordott neki. Lepihentek, elaludtak. De csakhamar nyöszörögni kezdett a jó öreg. Fájdalmasan jajgatott, látszott rajta, hogy veszélyesen rosszul van. Anikó megijedt, tördelte kezeit, úgy érezte: ismét árván maga marad. Az öreg koldusra borult, ölelte, csókolta s kopott ruháját könyveivel végig áztatta.

— Siess Anikó itt a völgybe s hozzá! bádogesupromba kevés vizet, talán megnyiheted azzal fájdalmamat; így nyöszörgött az öreg. Anikó elszaladott a csörgedező csermelyhez s hozott vizet, de már nem volt ott az, kinek oda kellett volna adnia. Eltűnt a kedves apó; fekvőhelyén egy mélyedés tátongott s ez elnyelte őt és a szajkó is elveszett.

— Jaj Istenem, ó Istenem! mi lesz most én velem? Nem maradok itt, utánad ugrom! Kitérve gyöngye karjait s a mély sötét gödör szélére állva, épen le akarta magát dobni, midőn abból fény sugarak löveltek ki, gyönyörű énekkar éneke zengett fel, kellemes hangú hárfák kísérete mellett. Megrémülve tekintett le s látta, hogy az ő drága öreg koldusa, fényes menet élén közeledik feléje. Ruhája a régi, de a tépett gombok helyett — ott, hová az irgalmas Anikó tiszta szeretet könnyei hullottak — mindenütt ragyogó drágakövek, gyémántok, igaz gyöngyök fénylettek. Im ezen esemény óta nevezik a költők, emberek a könnyeket a bánat, fájdalom gyöngyeinek.

Midőn fényes kíséretével a koldus kilépett az üregből, ezt mondá a halálra rémült Anikónak:

— Látod, én nem voltam vak koldus, én vagyok a jó háládatos szellem! Te hozzám könyörületes voltál, irgalmasságot cselekedtél velem s ime én most megjutalmazlak. E gyöngyök, e gyémántok a te — irántam tanusított — szeretetednek, irgalmasságodnak jelvényei. Arra vártam, hogy ilyenekkel díszítsen fel engem valaki. Ime itt vagy te, fogadd el ezeket ajándékkul. Azok értékéből hü embereim közül itt a hegyen tul birtokot rendeznek be számodra, hová meghívod rokonaidat, hogy mint nálad alkalmazottak, veled boldogul élhessenek. És e szavak után a jó szellem eltűnt.

Tehát igaz az, amit az irás mond, hogy boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyerne.

Köszén árulás!

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy a jelenlegi kedvezőtlen vasuti szállításoknál is azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy nagymennyiségű **salgótarjáni és borsodmegyei**

I. rendű köszénnek

birtokába jutottam és így akadálytalanul bárkinek és bárminő mennyiségben pontosan **mázsán** (és nem kosárral) **kimérve** a legmértékesebb árak mellett szolgáltatára állok.

I. r. salgótarjáni köszén méterm. 3'20K

II. r. borsodmegyei köszén mtrm. 3'—K

Nagyobb mennyiség átvételénél a vasuti álmástól házhoz díjtalanul szállítok.

Előjegyzéseket is elfogadok, számos rendelést kérek kitünő tisztelettel:

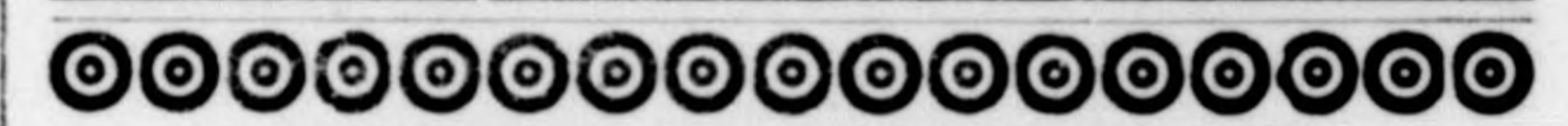
Lecső Andor, gépész.

Lakás és raktárhelyiség: Kispást-utca 3 ik sz., a városi villamos-telep szomszédságában.

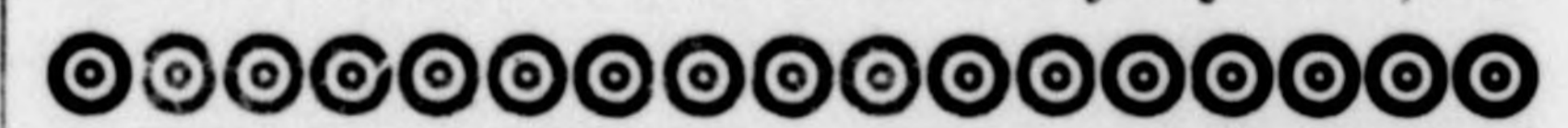
Kiadó lakás, eladó ház.

Az **Andrássy-ut 3. szám** alatti telken lévő egy utczai fronttal bíró és egy udvari lakóház szabad kézből eladó. — **Ugyanott** egy négy szoba és mellékhelyiségekből álló lakás **1915. május hó 1-től** kiadó. Értesítést ad **dr. Institóris Endre** ügyvéd **Rimaszombatban.** s—*

Tanulóul

Egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud, **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **idősb Rábely Miklós Fia** rimaszombati könyvnyomdájába.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a **kiadóhivatal**

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Mielőtt butort vásárolna

ne mulassza el saját érdekében megtekinteni

Özv. Benkó Jánosné

gömörm. legrégebb és legnagyobb butortelepét.
Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca

Tulzsufolt raktárai folytán ajánlja a legmodernebb ebédlőket: paliszander, mahagoni, tölgyfa stb. színekben, valamint a legmodernebb román-stílu tölgyfa ebédlőket. — Hálószobákat: mahagoni, cseresznye, kőris, fehér madár-jávör és különböző kü földi faemlékekben is. — Uri szobákat a legmodernebb stílekben, iroda berendezéseket, amerikai íróasztalokat **önköltség áron**.

Továbbá függönyöket, ágyterítőket, szőnyegeket kérésre a **beszerzési áron alul**.

Azonkívül saját kárpitos műhelyében készült mindenféle párnázott butorokat, úgymint: ebédlődiványok, fotelék, angol bőrgarnitúrák, matracok stb. Minthogy raktárámban csakis elsőrendű árut tartok, azok szolid és tartós kiviteléért szavatolok.

Hogy ez nem üres reklám, tekintse meg minden vételkényszer nélkül raktárámat, hogy a nagy választékról és a butorok szép és szolid kiviteléről és a rendkívül olcsó árakról meggyőződjön. A butorok legnagyobb része saját asztalos műhelyemben készül. — Hiteles egyéneknek részletfizetésre is adok.

Egyben van szerencsém a t. közönség szíves figyelmébe ajánlani **temetkezési vállalatomat és koporsó-raktáramat**, ahol nagy készletet tartok mindenféle érc- és fakoporsókban, valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékekben és felszerelésekben és így azon helyzetben vagyok, hogy temetkezéseket, valamint a vele járó összes teendőket a legdiszesebbtől a leg egyszerűbbig jutányos árak mellett elvállalhatom.

Temetkezéseket vidékre is elvállalok, valamint hullaszállításokat is. 12—*

Árverési hirdetemény.

2982. sz. — **Tiszolcz** nagyközség előjárósága közhírré teszi, hogy a nagyközség tulajdonát képező „**vásári helypénzszedési jog**“, továbbá a „**fűrészmalom**“, valamint a „**vágóhid**“ és az u. n. „**erdéslak**“ 1915. évi január hó 1-től kezdődő 3 egymásután következő évre, folyó év **december hó 29-én d. u. 2 órakor** Tiszolczon, a városháza tanácstermében megtartandó nyilvános szóbeli árverésen hasznóberbe fog adatni.

Kikiáltási ár: 1. a vásári helypénzszedési jognak 429 korona.

2. A fűrészmalomnak 480 korona.

3. A vágóhidnak 150 korona.

4. Az erdéslaknak 220 korona.

Árverezni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni, mely összeg bérbiztosíték gyanánt egy félévi bérösszegre a szerződés aláírása alkalmával kiegyesítendő.

A részleges feltételek a község jegyzőjénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tiszolcz, 1914. december 14-én.

SZÁNTÓ, jegyző.

KRISKA, bíró.

RÁBELY MIKLÓS FIA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, ERZSÉBET-TÉR 9.

Telefon szám:

52.

Telefon szám:

52.

Ajánlom a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt, modern berendezésű **könyvnyomdámot és könyvkötészetemet**,

minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és izlésteljes kivitelére.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok stb. **Ügyvédeknek:** intőlevelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok. — **Pénzintézeteknek:** alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-ívek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérleg-számlák stb. — **Kereskedőknek és Iparvállalatoknak:** körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragezédulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok cégnyomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb. — **Továbbá:** falragaszok, hirdetemények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb.

A „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Könyvkötészetem: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

Gyász-szallagok föliratai gyorsan és izléseesen eszközöltetnek.

Izléses munka.

Jutányos árak.

Izléses munka.

Jutányos árak.